

## **První žena ve vesmíru**

Ve výběrovém řízení na první ženskou misi do vesmíru bylo pět kandidátek – Irina Solovjovová, Taťjana Kuzněcovová, Žanna Jorkinová, Valentina Ponomarjovová a Valentina Těreškovová. Ruska Valentina Vladimirovna Těreškovová se nakonec stala první ženou, která vystoupila do vesmíru. A to dokonce v rámci jednočlenné mise. Její let trval 70 hodin 41 minut. V roce 1963 se Valentina provdala za kosmonauta Andriana Nikolajeva a o rok později se jim narodila dcera Jelena (byla prvním dítětem, které mělo oba rodiče ve vesmíru).

---

## **Sběratelka rekordů**

Peggy Whitsonová za svůj život prožila ve vesmíru celkem 666 dní, což je největší počet dnů mezi ženami a astronauty NASA. Nejvíce dní ve vesmíru strávil Rus Gennadi Ivanovich Padalka s 878 dny. Peggy do vesmíru poprvé letěla 5. 6. 2002 jako letová inženýrka na palubě raketoplánu Endeavour. V roce 2018 opustila NASA, ale její kariéra jako astronautky tím nekončí. V květnu 2023 vystoupala k ISS jako velitelka v rámci mise Axiom Mission 2 pro společnost Axiom Space, která využívá loď od společnosti SpaceX.

Současně se také dvakrát stala velitelkou Mezinárodní vesmírné stanice (ISS), jejíž povinností bylo řízení provozu ISS na oběžné dráze. Peggy provedla řadu experimentů z biochemie. Dlouhou dobu také držela rekord jako nejstarší žena ve vesmíru. V době letu mise Axiom jí bylo 63 let.

---

## **První Afroameričanka**

V roce 1992 se do vesmíru podívala první Afroameričanka – Mae Carol Jemisonová. Inspirací pro ni byl let první Američanky ve vesmíru Sally Rideové v roce 1983. „Ještě ve stejném roce podala Jemisonová žádost o zařazení do vesmírného programu NASA. Přijata byla o čtyři roky později. Vybrána byla se čtrnácti dalšími lidmi ze dvou tisícovek uchazečů,“ píše server Royal Museums Greenwich. Během osmi dní ve vesmíru Jemisonová prováděla experimenty související s dopadem stavu beztlíže na těla posádky.“

Kromě toho se v roce 1993 objevila v seriálu Star Trek, který sleduje osudy vesmírné lodi USS Enterprise na její pětileté misi při zkoumání neznámého vesmíru – navazují kontakty s mimozemšťany a čelí problémům. Mae ztvárnila postavu podporuči, když se jako první skutečný astronaut/ka objevila v epizodě Druhá šance v seriálu Star Trek: Nová generace.

---

## **První pilotka raketoplánu**

Eileen Collinsová se zapsala do historie, když se stala první Američankou, která pilotovala v roce 1995 vesmírnou loď Discovery. V roce 1997 pilotovala raketoplán Atlantis. Do kosmu letěla celkem 4x. Pozici pilotky získala díky své předchozí zkušenosti v letecké části armády USA – Air Force, kde více než 11 let působila jako letecká instruktorka.

O dva roky později se stala jako první žena velitelkou raketoplánu. Úkolem této mise bylo dovést potřebné vybavení a techniku na Mezinárodní vesmírnou stanici.

---

## **První máma ve vesmíru**

V dnešní době při výběru svého povolání musí ženy přemýšlet o tom, zda bude možné skloubit jejich kariéru a mateřství. V roce 1984 Anna Lee Fisherová dokázala, že lze být astronautkou i matkou. Do vesmíru se vydala, když byl dítěti rok a čtvrt. V roce 1988 podruhé otěhotněla a rozhodla se tentokrát si vzít prodlouženou mateřskou dovolenou. Ta trvala až do roku 1996. Astronautka a vědkyně světu ukázala, že i po osmi letech péče o rodinu dokáže bez problémů naskočit zpátky do pracovního kolotoče.

---

## **Ženský spacewalk**

I Mezinárodní vesmírná stanice potřebuje někdy opravit. Údržbu uvnitř ISS zvládnou astronauti bez zvláštního vybavení, ale co když je potřeba opravit zvenku? Dvojice astronautů se musí obléci do skafandrů a vydat se do volného vesmíru. Spacewalk, jak se volný pohyb ve vesmíru nazývá, se do roku 2019 vždy prováděl ve dvojicích dva muži nebo muž – žena. Christina Kochová a Jessica Meirová v roce 2019 byly první dvojice žen, které vystoupily do volného kosmu z paluby ISS.

---

## **Astronautka Barbie ve vesmíru**

V roce 2022 se do vesmíru podívala i panenka Barbie, pro jejíž podobu byla vzorem bývalá astronautka Evropské kosmické agentury (ESA) Samantha Cristoforettiová. Stalo se tak při příležitosti Světového kosmického týdne 2021, jehož tématem byly „Ženy ve vesmíru“.

---

## **Astronautky různých národností ve vesmíru**

První Američankou, která uskutečnila výstup do volného kosmu, a jen o chlup jí uniklo světové prvenství, byla Kathryn Sullivanová při misi STS-41G v roce 1984.

Prvním občanem Velké Británie ve vesmíru se stala Helen Sharmanová při letu Sojuzu TM-12 k Miru v roce 1991.

První Japonkou ve vesmíru se stala Čiaki Mukaiová při misi STS-65 v roce 1994.

První Francouzskou ve vesmíru byla Claudie Haigneréová v Sojuzu TM-24 v roce 1996.

První ženskou vesmírnou turistkou a zároveň prvním člověkem íránské národnosti se stala Anousheh Ansariová při misi Sojuz TMA-9 v roce 2006.

První Korejkou ve vesmíru, se stala I So-jonová při misi Sojuz TMA-12 v roce 2008.

První Číňankou ve vesmíru se stala Liou Jangová při misi Šenčou 9 v roce 2012.

První a doposud (květen 2023) jedinou Ruskou, která navštívila ISS, byla Jelena Serovová se Sojuzem TMA-14M v roce 2014.